

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ**

Кафедра соціально-економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Назва освітньо-професійної програми	Ефективність захисту соціально-економічних систем
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Вид навчальної дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий (заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 30.08.2024 № 1

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 16.08.2024 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Ефективність захисту соціально-економічних систем»

Тетяна ОСТАПЕНКО

(підпис)

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін
Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
протокол від 12.08.2024 № 1

Управління ресурсами підприємства. Робоча програма навчальної
дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
2024. 12 с.

РОЗРОБНИК:

1. доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту, кандидат економічних наук Сидоров Олександр Анатолійович.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. професор кафедри девелопменту нерухомості, фінансів, обліку та маркетингу, ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», доктор економічних наук, доцент Фісуненко Павло Анатолійович;
2. директор Товариства з обмеженою відповідальністю «ВЕРТИКАЛЬ-ІНВЕСТ» Голоцван Сергій Володимирович.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	-	4
Загальна кількість годин:	-	120
Рік підготовки:	-	2
Семестр:	-	3
Лекції	-	6
Семінарські	-	4
Практичні	-	-
Самостійна робота	-	110
Індивідуальні завдання (курсова робота):	-	-
Підсумковий семестровий контроль:	-	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління ресурсами підприємства» є отримання здобувачами вищої освіти спеціальних знань з основ системного управління ресурсами підприємства на стадіях їх формування, акумуляції, функціонування, відтворення та використання; набуття вмінь щодо управління окремими видами ресурсів підприємства та оцінювання ефективності даного процесу.

Очікувані результати навчання:

знати:

- базові положення та структурні елементи системи управління формуванням й використанням ресурсів підприємства;
- зміст основних підходів до управління ресурсами;
- сучасні методи управління ресурсами підприємства;
- особливості ідентифікації та оцінки ресурсів підприємства;
- зміст основних положень ресурсної концепції управління підприємством;
- методика управління ресурсним портфелем;
- особливості управління окремими видами ресурсів підприємства.

вміти:

- обґрунтовувати потреби у ресурсному забезпеченні бізнес-процесів підприємства;
- здійснювати оцінку вартості ресурсів підприємства;
- розробляти комбінації стратегічних ресурсів з метою створення унікальних здібностей та ключових компетенцій підприємства;
- приймати рішення щодо формування, оцінки та ефективного використання портфелю ресурсів підприємства;
- розробляти моделі ефективного ресурсного обміну з зовнішніми контрагентами підприємства;
- здійснювати вибір відповідних методик аналізу використання ресурсів підприємства, розробляти і відпрацьовувати дані інструменти на практиці;
- розробляти практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання ресурсів підприємства.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність визначати та розв’язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК3 – Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК4 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК5 – Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

- СК5 – Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
- СК10 – Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем

Пререквізити: «Оцінка ефективності захисту соціально-економічних систем», «Стратегічний аналіз».

Постреквізити: «Переддипломна практика».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

РН6 – Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

РН15 – Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. РЕСУРСНА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ. СУТНІСТЬ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття “ресурс” в онтологічному та гносеологічному розрізі. Зміст і форма поняття “ресурс”, а також “ресурсозабезпечення”. Кількісні та якісні показники поняття “ресурс”. Класичне, традиційне і модерне розуміння поняття “ресурс”. Визначення “ресурсу” в економічній думці від найдавніших часів до сьогодення.

Необхідність класифікації ресурсів як передумова визначення ступеня ресурсозабезпечення і пошуку оптимальних шляхів набуття та використання ресурсів. Основні принципи класифікації ресурсів як передумова напрацювання підходів. Оптимізація підходів до класифікації ресурсів як головна передумова розробки системи заходів оптимального ресурсозабезпечення.

ТЕМА 2. СТРАТЕГІЧНІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Діагностика стратегічних ресурсів підприємства. Забезпечення та розподіл ресурсів для виконання стратегічних проблем. Ресурсні стратегії як тип забезпечуючих стратегій в стратегічному наборі підприємства. Зона стратегічних ресурсів як сегмент ринку. Матриця «Значущість ресурсу-доступність ресурсу». Стратегії ресурсного забезпечення залежно від фази життєвого циклу продукту.

Сутність компетенції стратегічних змін. Ключова компетенція як діяльність та процеси. Ресурсне забезпечення досягнення стратегічних намірів підприємства. Управління інвестиційним забезпеченням підприємства на засадах системно-інтеграційного підходу. Забезпечення енергоефективності підприємств на основі концепції ресурсної залежності. Ресурсні аспекти управління доданою вартістю на підприємстві. Сучасні механізми управління ресурсами дебіторської заборгованості. Ресурсний

ризик-менеджмент у системі управління розвитком підприємства. Ресурсні детермінанти економічної безпеки підприємства.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
<p>Тема № 1. Ресурсна концепція управління підприємством. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів підприємства</p>	<p>1. Основні положення ресурсної теорії підприємства. Взаємозв'язок інституційної, ринкової та ресурсної концепції підприємства. Зв'язок економічних теорій з ресурсним підходом. 2. Категорії, що використовуються в ресурсній концепції управління підприємством. 3. Сутність категорії «ресурси» та підходи до її трактування. 4. Класифікація ресурсів за різними ознаками. Процесний підхід до класифікації ресурсів підприємства.</p>	2
<p>Тема № 2. Стратегічні ресурси підприємства. Система управління ресурсами підприємства</p>	<p>1. Поняття та характерні ознаки стратегічних ресурсів підприємства. 2. Використання стратегічних ресурсів для формування стійких конкурентних переваг підприємства. 3. Завдання управління ресурсами підприємства. 4. Елементи управління ресурсами підприємства. 5. Принципи системності та комплексності при формуванні та використанні ресурсів підприємства. 6. Удосконалення управління ресурсокористуванням. 7. Аналіз сучасних систем управління ресурсами підприємства</p>	4

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Ресурсна концепція управління підприємством. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів підприємства	2
Тема № 2. Стратегічні ресурси підприємства. Система управління ресурсами підприємства	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Ресурсна концепція управління підприємством. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів підприємства	55
Тема № 2. Стратегічні ресурси підприємства. Система управління ресурсами підприємства	55

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Теоретико-методологічні засади дисципліни “Управління ресурсами”.
2. “Управління ресурсами” як допоміжна дисципліна в системі управлінських дисциплін.
3. Проблема об’єктивності у визначенні предмета “управління ресурсами”.
4. Методики визначення предмета дисципліни “Управління ресурсами” та їх характеристика.
5. Сутність та зміст понять “набуття ресурсів”, “використання ресурсів” та “ресурсодинаміка”.
6. Гносеологічні підходи до розуміння поняття “набуття ресурсів”.
7. “Ресурсодинаміка” як центральна категорія дисципліни “управління ресурсами”.
8. Раціональне логічне поєднання понять “набуття” і “використання” у процесі здійснення “управління ресурсами” як основний зміст категорії “ресурсодинаміка”.
9. Основні підходи до класифікації ресурсів.
10. Необхідність класифікації ресурсів як передумова визначення ступеня ресурсозабезпечення і пошуку оптимальних шляхів набуття та використання ресурсів.
11. Темпоральний підхід у класифікації та його особливості, межі застосування й прогнозованість результатів.

12. Класифікація ресурсів за професійною та функціональною спрямованістю організації.
13. Основні підходи до класифікації ресурсів за професійною спрямованістю організації.
14. Галузеві особливості класифікації ресурсів.
15. Основні й допоміжні ресурси.
16. Етапний підхід у формуванні функціональної структури та особливості його застосування у різних організаційних структурах за галузевою спрямованістю.
17. Проблема темпоральної реципроктивності ресурсовикористання й поділу за функціональною необхідністю.
18. Особливості управління ресурсами в різних за функціональною спрямованістю структурах.
19. Управлінські підходи щодо забезпечення ресурсами виробничого господарюючого суб'єкта.
20. Оптимальне ресурсозабезпечення ефективного менеджменту на підприємстві.
21. Досвід заміщення матеріальних, трудових та фінансових ресурсів інтелектуальними та основні методики його практичного застосування в сучасних умовах.
22. Ресурсозабезпечення фінансової організації.
23. Фінансова установа як організація з управління фінансовими ресурсами.
24. Забезпечення управлінським потенціалом як основний вид ресурсів, необхідних для функціонування.
25. Торговельний менеджмент і його ресурсне наповнення.
26. Різновиди торговельних підприємств та особливості управління ними.
27. Законодавче забезпечення процедури набуття й використання ресурсів.
28. Регулювання системи управління ресурсами в Україні підзаконними актами.
29. Поняття “мінімум” необхідних ресурсів та визначення додаткових джерел ресурсозабезпечення.
30. Технології раціоналізації витрат ресурсів.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти (заочна форма навчання)

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні, теорії та практики.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні теорії та практики.
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Управління ресурсами підприємства» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: екзамен/залік, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів

виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Бали	Вид завдання
25-30	Питання, винесені на самостійну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі завдання, передбачені самостійною роботою, виконані в повному обсязі. Під час самостійної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні економічної теорії та практики.
15-24	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час самостійної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні економічної теорії та практики.
6-14	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом самостійної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
1-5	Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання індивідуального завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний

				цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Навчальні посібники та інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Khalatur S., Pavlova H., Vasilieva L., Karamushka D. & Danileviča A. (2022). Innovation management as basis of digitalization trends and security of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability*. Issues, 9(4), 56-76. URL: [http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4\(3\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4(3)).
2. Khalatur S., Tvaronavičienė M., Dovgal O., Levkovich O. & Vodolazska O. (2022). Impact of selected factors on digitalization of financial

sector. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 10(1), 358-377. [https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1\(19\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1(19)).

3. Бражник Л.В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. *Економіка та суспільство*. 2018. №14. С.778-783.

4. Бровко Л.І., Бровко Є. І., Крижановський О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. *Економіка та держава*. 2019. № 9. С. 57-63.

5. Бугас В. В., Коваль А. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 19. С. 32-34.

6. Вівчар О.І., Гайда Н.В. Концептуальні засади економічного управління ресурсами на підприємствах: безпекознавчий вимір. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 19. Ч. 1. С. 51–55.

7. Гудзь О.Є., Стецюк П. А. Концептуальні засади формування системи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. Т. 1 № 32. С.330-340. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/2892>.

8. Журавльова Т.О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 42-45. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4535&i=7>.

9. Мавлєва Д., Лиса О. Удосконалення управління фінансовими ресурсами з метою підвищення результативності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-52>

10. Мазур А.О., Кириченко С.О. Методологічні основи ефективного використання ресурсів підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 6 (17). С. 253 – 258

11. Поліщук Д.С. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах. *Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України: збірник наукових праць XII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (16 червня 2023 р.)*. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. 431с. С. 239-244. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/2023/konf2707/zb_fin.pdf.

12. Шаповал О.А. Концепція управління персоналом підприємства в системі кадрового менеджменту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. №31. С. 146 – 149

13. Швець Ю.О. Мозолєвська А.І. Сучасний стан формування фінансової стратегії промислового підприємства та шляхи її реалізації. *Інфраструктура ринку*. 2019. №34. С. 235-242. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/34_2019_ukr/36.pdf.

Олег ЛЕВІН

**Завідувач кафедри
соціально-економічних дисциплін**

